

7. Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення 02.09.2024).

Науменко Ярослав Юрійович,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
Київський національний університет технологій та дизайну (м. Київ)
Науковий керівник – доц. Власюк Т. М.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МИТНОГО КОНТРОЛЮ

Важливим аспектом діяльності митних органів, що полягає у забезпеченні дотримання законодавства при перетині митного кордону товарів та транспортних засобів є митний контроль. У процесі здійснення митного контролю враховуються як національні норми, так і міжнародні зобов'язання, що регулюють митні процедури.

Відповідно до Митного кодексу України митний контроль – це «сукупність заходів, що здійснюються з метою забезпечення додержання норм цього Кодексу, законів та інших нормативно-правових актів з питань митної справи, міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку» [1].

Регламент європейського парламенту і ради (ЄС) від 09.10.2013 № 952/2013 про встановлення Митного кодексу Союзу трактує митний контроль як «конкретні дії, які виконують митні органи для того, щоб забезпечити дотримання митного законодавства та іншого законодавства, що регулює прибуття, вибуття, транзит, переміщення, зберігання та кінцеве використання товарів, переміщуваних між митною територією Союзу та країнами або територіями, які не є частиною такої території, та перебування і переміщення на митній території Союзу товарів із третіх країн і товарів, поміщених під процедуру кінцевого використання» [2].

Отже, митний контроль – це система заходів, спрямованих на забезпечення дотримання законодавства України щодо порядку переміщення через митний кордон товарів та транспортних засобів, а також захист економічних інтересів держави.

В Україні окрім Митного кодексу, існує низка інших законів, які регулюють окремі аспекти митного контролю: Закони України «Про митну справу», «Про державну службу», «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про державний кордон України». Також слід враховувати накази, постанови та інструкції, що видаються Кабінетом Міністрів України, Міністерством фінансів та іншими органами державної влади, які деталізують положення законів та Митного кодексу та стосуються процедур декларування, переліку документів для митного оформлення, порядку проведення огляду та інших аспектів митного контролю.

Згідно з чинним законодавством, існує декілька основних процедур митного контролю, які застосовуються в залежності від характеру товарів та цілей їх переміщення (табл. 1).

Таблиця 1. Процедури митного контролю

№	Процедура	Характеристика
1	Митне декларування	полягає у поданні митної декларації – «заява встановленої форми, в якій особою зазначено митну процедуру, що підлягає застосуванню до товарів, та передбачені законодавством відомості про товари, умови і способи їх переміщення через митний кордон України та щодо нарахування митних платежів, необхідних для застосування цієї процедури» [1]. На підставі поданих даних митні органи проводять перевірку та приймають рішення про пропуск товарів через митний кордон.
2	Митний огляд	процедура фізичної перевірки товарів та транспортних засобів з метою перевірки їх відповідності заявленим у декларації даним. Огляд може бути повним або частковим, в залежності від ризиків, пов'язаних з конкретною партією

		товарів.
3	Ідентифікація товарів	передбачає нанесення на товари або транспортні засоби спеціальних знаків, пломб або штампів, які дозволяють їх ідентифікувати при переміщенні через митний кордон.
4	Митний супровід	комплекс заходів щодо забезпечення проведення імпорتنих і експортних операцій в строгому узгодженні з законодавством країни, тобто у деяких випадках митні органи можуть здійснювати супровід товарів та транспортних засобів, які переміщуються через митний кордон. Це необхідно для запобігання порушенням митного законодавства, зокрема незаконного ввезення або вивезення товарів.

Джерело: складено автором на підставі [1-3]

Наразі митне законодавство України постійно гармонізується із законодавством Європейського Союзу та змінюється щодо максимального задоволення запитів Міністерства оборони України. Проте, попри значний прогрес у реформуванні митної системи, існують проблеми, що заважають ефективному здійсненню митного контролю в Україні, а саме: 1) корупція – одна з найбільших проблем, яка призводить до неправомірного ухвалення рішень, затримки товарів та підвищення витрат бізнесу; 2) недостатня автоматизація процесів – незважаючи на впровадження електронного декларування, частина процесів все ще залишається не достатньо автоматизованою, що створює можливості для зловживань та затримок; 3) недосконалість нормативно-правової бази – деякі аспекти митного контролю, зокрема щодо сучасних викликів у сфері міжнародної торгівлі, потребують додаткового врегулювання на законодавчому рівні.

Гармонізація нормативно-правового регулювання митного контролю України з законодавством Європейського Союзу повинна базуватися на принципах Конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур (Кіотська конвенція), зокрема повинна бути забезпечена прозорість процедур, зниження адміністративного тиску на бізнес та захист інтересів

держави, що у свою чергу сприятиме ефективному здійсненню митних процедур в умовах максимального сприяння зовнішній торгівлі, рухові осіб та послуг через митні кордони.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Митний кодекс України. Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/449517?find=1&text=митне+оформлення#w2_2.

2. Про встановлення Митного кодексу Союзу. Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) від 09.10.2013 № 952/2013. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_00913?find=1&text=митний+контроль#w2_1.

3. Брачук А. О. Категорія «митні процедури» в українському законодавстві: поняття та типологія. *Актуальні проблеми політики*. 2016. Вип. 58. С. 241-250.

Погребняк Б.В.,

аспірант кафедри приватного та публічного права,

Київський національний університет

технологій та дизайну (м. Київ)

УЧАСТЬ АДВОКАТУРИ У МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВНИЧОЇ ДОПОМОГИ

Поглиблення кризи у взаєминах держави та адвокатури в сфері надання безоплатної правничої допомоги, довготривале ігнорування позиції Національної асоціації адвокатів України (далі – НААУ) призвело до корінних змін, які характеризуються втратою системою безоплатної правничої допомоги первинних орієнтирів на людину як найвищу цінність [1]. Однією з проблем в системі безоплатної правничої допомоги є